

T.Y.B.COM
Accounts Group
Cost Accounting Introduction & Basic Concepts
(Paper – IV) (OLD) (April - 2017)

Q.P. Code :03189

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Question no.1,2, and 7, are compulsory and answered any two from the remaining each section.
 2. Figures to the right indicates full marks allotted to the question.
 3. Working notes wherever necessary should form part of your answer.
 4. Answer both the section in the same answer book.

SECTION -I

- Q.1) A) What are the advantages & limitation of Auditing (08)
B) How would you vouch the following (06)
 1) Cash Sales
 2) Travelling Expenses
- Q.2) A) Fill in the blanks with most appropriate word & Rewrite the sentence. (06)
 1) Copies of audited accounts of earlier year will be filed in the _____ file.
 2) Debtors are valued at _____ value
 3) Continuous Audit is necessary where the internal control system is — —
 4) A mortgage is registered under the transfer of property act is of _____ property.
 5) Working paper is the property of _____
 6) Payroll is an example of _____ documents.
- B) State whether the statement are True or False. (06)
 1) Errors of principles will affect on the trail Balance.
 2) Audit programme should be oral.
 3) Permanent audit file includes memorandum of association.
 4) Audit note book is a part of permanent Audit file.
 5) Verifications protects against misuses of Assets
 6) Auditor need not check the goods received notes in case of cash purchases.
- Q.3) A) Explain in brief the different types of Errors. (06)
 B) Discuss the Audit Techniques in detail. (06)
- Q.4) A) What is internal Audit? Explain its objects. (06)
 B) How would you verify the following? (06)
 a) Unsecured loans b) Sundry debtors
- Q.5) A) Discuss importance of Audit note book (06)
 B) Explain the advantage & disadvantages of verification (06)
- Q.6) Write short notes (Any three) (12)
 a) Qualification of a company Audit
 b) Removal of Auditor other than first Auditor
 c) Internal Audit
 d) Special Audit
 e) Balance sheet Audit

SECTION –II (Costing)

- Q.7)** A product passes through three process and 40,000 units were introduced in process A @ cost of Rs.30, 000. The following further information is available. **(20)**

Particulars	Process A	Process B	Process C
	Rs	Rs	Rs
Sundry Material	20,000	4,000	2,000
Direct Labour	6,000	3,000	1,500
Direct Expenses	1,920	5,600	4,200
Output (Units)	38,000	37,000	3,400
Opening Stock (Units)	6,000	3,000	4,000
Closing Stock (Units)	4,000	5,000	9,500
Opening Stock Valuation (per unit)	Rs.1.40	Rs.1.80	Rs.2.50
% of Normal Wastage	4%	5%	10%
Scrap sale value per unit	Rs.0.20	Rs.0.30	Rs.0.40

The closing stock in each process is valued at respective process cost. You are required to prepare process accounts and process stock account.

- Q.8)** Mr. Bebram contractor has undertaken two contract one at Mumbai and another at Thane. The details of the contract are given below for the year ended 31st March 2015. **(15)**

Particulars	Mumbai	Thane
Date of commencement	1 st July 2014	1 st Oct 2014
	Rs	Rs
Contract price	10,00,000	15,00,000
Direct Labour	2,55,000	1,82,000
Material issue from stores	2,20,000	2,00,000
Material Return at stores	10,000	15,000
Plant installed at site	2,00,000	3,50,000
Direct Expenses	40,000	30,000
Office overheads	15,000	10,000
Material Sold (cost Rs.8000)	10,000	-----
Material at Site	18,000	16,000
Cash received from Contractor (Representing 80% of work certified)	4,80,000	2,40,000
Work uncertified	13,000	9,000
Architect Fees	7,000	3,000

Provide depreciation on plant @ 20% p.a. During the year material costing Rs.10,000 were transferred from Thane contract to Mumbai contract.

You are required to prepare contract account of Mumbai & Thane contracts.

Q.P. Code :03189**Q.9)** Following details are furnished by Tejas Ltd of expenses incurred during the year ended 31st March 2016. **(15)**

Particular	Rs.
Opening Stock of Finished goods (1000 units)	3,80,000
Directors Fees	4,86,850
Indirect wages	4,87,650
Repairs to office furniture	2,00,850
Salesman salary	3,23,750
Works manager salary	5,97,850
Showroom expenses	5,34,375
Depreciation on computer	6,06,450
Depreciation on plant & machinery	2,38,550
Indirect Materials	3,65,950
Advertisement	7,66,025
Office Salary	3,95,850
Direct Wages	5,00,500
Direct Materials	9,41,200
Direct Expenses	2,47,000
Closing Stock of Finished goods (1500 units)	?

Other information-

1. Closing Stock of finished good is to be valued at cost of production.
2. Profit desired is 25% on cost.
3. Number of units sold during the year were 12,500.

Prepare cost sheet showing the various elements of cost both in total and per unit and also find out the total profit & per unit profit for the year ended 31.3.2016.

Q.10) A) XYZ Enterprises furnishes the following information.**(08)**

Year	Sales RS.	Profit Rs.
2015-2016	3,00,000	30,000
2016-2017	4,00,000	50,000

From the above, calculate the following:-

- I. Profit volume Ratio
- II. Break Even sales
- III. Fixed Cost
- IV. Sales to earn profit Rs.1,00,000
- V. Margin of safety of 2016-2017

B) From the following information calculate

- i. Material cost variance
 - ii. Material price variance
 - iii. Material usage variance
- Standard for 60 units of product x
 Material -240kgs
 Standard Rate per unit Rs.64.
 Actual production-72000 units.
 Actual Rate per kg. Rs.16.40.

(07)

Q.11) A) From the following information calculate:-

- 1. Amount of Sales 2. Break Even Sales 3. Margin of Safety
- Fixed cost Rs.12, 80,000, Profit Rs.4, 80,000 Profit Volume Ratio 25%.

(05)

B) Calculate Material variances from the following

- Standard-for 20 units of product M
- Material-20kgs @ Rs.20per kgs
- Actual Production 18,000 units of product M
- Actual used material -18,800kgs.
- Actual Rate-Rs39per.kg.

(05)

C) Following details are related to contract P for the year ended 31st March 2016.

05

Particulars	Rs.
Material issued	4,00,000
Material at site	25,000
Plant issued	2,25,000
Depreciation on plant	45,000
Work certified	?
Works uncertified	15,000
Reserves	70,000
Cash received (80% of works certified)	7,20,000
Outstanding Expenses	8,000
Direct wages paid	1,15,000

You are required to show relevant items in the Balance sheet in respect of above contract on 31st March 2016.

[वेळ: तीन तास]

[गुण: १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. प्रश्न क्रमांक १,२ आणि ७ हे अनिवार्य आहेत. आणि उर्वरित प्रश्नांपैकी प्रत्येक विभागातील दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
 2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3. उत्तरासाठीचे टाचण आवश्यक असेल तेथे उत्तराचा भाग मानला जाईल.
 4. इंग्रजीतील प्रश्नपत्रिका मूळ मानवी.

- प्र. १ अ) लेखापरीक्षणाचे फायदे आणि मर्यादा लिहा. (०८)
- ब) खालील बाबींचे प्रमाणन कसे कराल? (०६)
- १) रोख विक्री
 - २) प्रवास खर्च
- प्र. २ अ) योग्य शब्दांसह रिकाम्या जागा भरून वाक्य पुन्हा लिहा. (०६)
- १) अगोदरच्या वर्षातील लेख्याच्या तपासणीच्या प्रति _____ मध्ये फाईल केल्या जातात.
 - २) ऋणकोचे मुल्यांकन _____ मुल्यानुसार होते.
 - ३) सततची हिशेबतपासणी आवश्यक आहे कि, जेथे अंतर्गत नियंत्रण पद्धत _____ आहे.
 - ४) माल हस्तांतरण कायदयाअंतर्गत तारणाची नोंदणी केली जाते तिला _____ मालमत्ता म्हणतात.
 - ५) कामकाज कागदपत्राची मालकी ही _____ याच्याकडे असते.
 - ६) वेतनपट हे _____ दस्तऐवजाचे एक उदाहरण आहे.
- ब) खालील विधान चूक कि बरोबर ते लिहा. (०६)
- १) तात्विक चुका तेरीज पत्रकावर परिणाम करतात.
 - २) हिशेब तपासणीसाचा कार्यक्रम मौखिक असला पाहिजे.
 - ३) कायमस्वरूपी हिशेब, तपासणी फाईलमध्ये घटनापत्रकाचा समावेश होतो.
 - ४) हिशेब तपासणी नोंदवही कायमस्वरूपी हिशेब तपासणी फाईलचा भाग आहे.
 - ५) सत्यापनामुळे मालमत्तेचे गैरवापरापासून संरक्षण होते.
 - ६) रोख खरेदीच्या बाबतीत हिशेब तपासणीसाला माल स्वीकृतपत्र तपासण्याची आवश्यकता नाही.
- प्र. ३ अ) चुकांचे विविध प्रकार थोडक्यात सांगा. (०६)
- ब) हिशेब तपासणीच्या तंत्राची थोडक्यात चर्चा करा. (०६)
- प्र. ४ अ) अंतर्गत हिशेब तपासणी म्हणजे काय? त्याची उद्दिष्ट्ये सांगा. (०६)
- ब) खालील बाबींचे सत्यापन कसे कराल. (०६)
- १) तारणरहित कर्ज
 - २) ऋणको

- प्र. ५ अ) लेखा तपासणी नोंदवहीच्या महत्त्वाविषयी सविस्तर लिहा. (०६)
 ब) सत्यापनाचे फायदे आणि तोटे सांगा. (०६)
- प्र. ६ टिपा लिहा. (कोणत्याही तीनवर) (१२)
 अ) कंपनी हिशेब तपासणीची पात्रता
 ब) प्रमंडळाच्या प्रथम हिशेब तपासणी व्यतिरिक्त इतर हिशेब तपासणीसात पदावरून दूर करणे.
 क) अंतर्गत हिशेबतपासणीस
 ड) विशेष लेखापरीक्षण
 इ) ताळेबंद लेखापरीक्षण
- प्र. ७ एक वस्तू, तीन प्रक्रियांमधून जाते आणि ४०,००० नग रु. ३०,००० किंमतीचे प्रक्रिया 'अ' मध्ये पाठविले. (२०)
 इतर माहिती खालीलप्रमाणे

विवरण	प्रक्रिया अ रु.	प्रक्रिया ब रु.	प्रक्रिया क रु.
किरकोळ मालसामान	२०,०००	४,०००	२,०००
प्रत्यक्ष मजुरी	६,०००	३,०००	१,५००
प्रत्यक्ष खर्च	१,९२०	५,६००	४,२००
उत्पादन (नग)	३८,०००	३७,०००	३४,०००
सुरुवातीचा मालसाठा (नग)	६,०००	३,०००	४,०००
अखेरचा मालसाठा (नग)	४,०००	५,०००	९,५००
सुरुवातीच्या मालाची किंमत (प्रति नग)	रु. १.४०	रु. १.८०	रु. २.५०
सामान्य नुकसान	४%	५%	१०%
भंगार विक्री किंमत प्रति नग (रु.)	०.२०	०.३०	०.४०

प्रत्येक प्रक्रियेतील शेवटचा मालसाठा संबंधित प्रक्रियेच्या किंमतीवर आधारित आहे. प्रक्रिया खाते व प्रक्रिया खाते व प्रक्रिया शिल्लक खाते तयार करा.

प्र. ८

श्री. बेहराम कंत्राटदार यांनी दोन कंत्राटे सुरु केलेली आहेत. एक मुंबईमध्ये व एक ठाण्यामध्ये आहे. (१५)
३१ मार्च २०१५ रोजी संपणाऱ्या वर्षामध्ये दोन्ही कंत्राटाचा कार्यवाही तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

तपशील	मुंबई कंत्राट	ठाणे कंत्राट
	रु	रु
कंत्राट सुरु होण्याची तारीख	१ जुलै २००४	१ आक्टोबर २००४
कंत्राटाची किंमत	१०,००,०००	१५,००,०००
प्रत्यक्ष मजुरी	२,५५,०००	१,८२,०००
भांडारातून पाठविलेला माल समान	२,२०,०००	२,००,०००
भांडाराकडे परत पाठविलेला माल समान	१०,०००	१५,०००
कंत्राट ठिकाणी उभारलेली यंत्रसामुग्री	२,००,०००	३,५०,०००
प्रत्यक्ष खर्च	४०,०००	३०,०००
कचेरी उपपरिव्यय	१५,०००	१०,०००
विकलेला मालसामान (परिव्यय रु. ५०००)	१०,०००	-
कंत्राट ठिकाणी पडून असलेला माल	१८,०००	१६,०००
कंत्राट देणाऱ्याकडून मिळालेली रोकड (हि रक्कम प्रमाणित कामाच्या ८०% आहे.)	४,८०,०००	२,४०,०००
अप्रमाणित काम	१३,०००	९,०००
वास्तूविशारद खर्च	७,०००	३,०००

यंत्रसामुग्रीवर प्रतिवर्षी २०% घसारा लावला जातो. वर्षाच्या कालावधी मध्ये १०,००० रुपयाचे मालसामान ठाणे कंत्राटाकडून मुंबई कंत्राटाला हस्तांतरित केले होते.

वरील माहितीवरून मुंबई कंत्राट व ठाणे कंत्राट खाती तयार करा.

प्र. ९

तेजस लिमिटेडच्या ३१ मार्च २०१६ रोजी संपणाऱ्या वर्षातील खर्चाची माहिती खालीलप्रमाणे आहे. (१५)

तपशील	रु.
आरंभीचा पक्का मालसाठा (१००० नग)	३,८०,०००
संचालकांचे शुल्क	४,८६,८५०
अप्रत्यक्ष वेतन	४,८७,६५०
कार्यालयीन उपस्काराची दुरुस्ती	२,००,८५०
विक्री कर्मचाऱ्यांचा खर्च	३,२३,७५०
कारखाना व्यवस्थापकांचा पगार	५,९७,८५०
शोरूम खर्च	५,३४,३७५
संगणकावरील घसारा	६,०६,४५०

संयंत्र व यंत्र सामुग्रीवरील घसारा	२,३८,५५०
अप्रत्यक्ष माल	३,६५,९५०
जाहिरात खर्च	७,६६,०२५
कार्यालयीन पगार	३,९५,८५०
प्रत्यक्ष मजुरी	५,००,५००
प्रत्यक्ष माल	९,४१,२००
अखेरचा पक्का मालसाठा (१५०० नग)	?

इतर माहिती :-

- १) पक्क्यामालाच्या अखेरच्या साठ्यांचे मुल्यांकन उत्पादनाच्या परिव्ययावर केले जाते.
- २) अपेक्षित नफा २५% मूळ किंमतीवर (Cost Price) आहे.
- ३) चालू वर्षात एकूण १२,५०० नगाची विक्री केली आहे.
परिव्यय पत्रक तयार करून विविध परिव्ययाच्या घटकानुसार एकूण परिव्यय व प्रतिनग परिव्यय तसेच एकूण नफा व प्रतिनग नफा दाखवा.

प्र. १० अ) मेसर्स एक्स वाय झेड इंटरप्रायजेसने खालील माहिती पुरविली आहे.

(०८)

वर्ष	विक्री रु.	नफा रु.
२०१५-२०१६	३,००,०००	३०,०००
२०१६-२०१७	४,००,०००	५०,०००

वरील माहितीच्या आधारे खालील बाबी शोधा.

- १) नफा आकारमान गुणोत्तर
- २) ना नफा ना तोटा बिंदू
- ३) स्थिर परिव्यय
- ४) नफा रु. १,००,००० मिळविण्यासाठी आवश्यक विक्री.
- ५) सन २०१६-१७ साठी सुरक्षितता सीमा.

ब) खालील माहितीच्या आधारे शोधा.

(०९)

- १) माल परिव्ययातील फरक
- २) माल किमतीतील फरक
- ३) माल वापरातील फरक

मानक : वस्तू झ च्या ६० नगांकरिता
मानक सामुग्री २४० किलो ग्राम
मानक दर प्रतिनग = रु. ६४.००
वास्तविक उत्पादन - १८,००० नग
वास्तविक मालसामान वापरले ७२,००० नग
वास्तविक दर प्रति किलोग्रॅम = रु. १६.४०

प्र. ११ अ) खाली दिलेल्या माहितीवरून काढा.

- १) विक्रीची किंमत
- २) ना नफा ना तोटा विक्री
- ३) सुरक्षिततेची कड

स्थिर परिव्यय रु. १२,८०,००० : नफा रु. ४,८०,००० नफा आकारमान गुणोत्तर - २५%

ब) खालील गोष्टींवरून सामुग्री परिव्ययातील फरक शोधा.

मानक - वस्तू एम. च्या २० नगासाठी
मालसामुग्री - २० किग्र. प्रति किग्र दर रु. २०.
वास्तविक उत्पादन - वस्तू एम चे १८,००० नग
वास्तविक मालसामान वापरले - १८,८०० किग्र.
वास्तविक दर रु. ३९=०० प्रति किग्र.

क) ३१ मार्च २०१६ अखेर संपलेल्या वर्षासाठी कंत्राट 'प' करिता खालील तपशील उपलब्ध आहे.

तपशील	रुपये.
माल पुरविला.	४,००,०००
कंत्राटाच्या ठिकाणी मालसाठा	२५,०००
सयंत्र पाठविले	२,२५,०००
सयंत्राचा घसारा	४५,०००
प्रमाणित काम	?
अप्रमाणित काम	१५,०००
गंगाजली	७०,०००
रक्कम मिळाली (प्रमाणित कामाच्या ६०%)	७,२०,०००
देय खर्च	८,०००
प्रत्यक्ष मजुरी दिली	१,१५,०००

वरील कंत्राटाच्या संदर्भात ३१ मार्च २०१६ रोजीच्या ताळेबंदात संबंधित बाबी दर्शवा.